

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 42

(Prot. Nr.16, 2. §)

2008. gada 9. aprīlī

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr.809/08/06/6

Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „PĀVILA APTIEKA - 1” apvienošanos

Konkurences padome 19.03.2008. saņēma ziņojumu par SIA „Hansa Pharma” un SIA „PĀVILA APTIEKA - 1” apvienošanos (turpmāk – Ziņojums).

Iepazīstoties ar sniegto informāciju Konkurences padome secina, ka Ziņojums atbilst Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi) noteiktajām prasībām un ir uzskatāms par pilnīgu no 19.03.2008.

SIA „Hansa Pharma” 31.03.1995. ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar reģistrācijas numuru 40003252167. Juridiskā adrese: Kleistu iela 24, Rīga, LV-1067.

SIA „PĀVILA APTIEKA - 1” 16.04.1997. ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar reģistrācijas numuru 40003338253. Juridiskā adrese: Aleksandra Čaka iela 49, Rīga, LV-1011.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. SIA „Hansa Pharma” darbības veidi saskaņā ar statūtiem ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība, aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība, pārējā darbība cilvēka veselības aizsardzības jomā.

2001.gadā Tamro koncerns Latvijā sāka pakalpojumu sniegšanu mazumtirdzniecībā, iegādājoties SIA „Hansa Pharma” (pieder zīmols „Ģimenes aptieka”).

SIA „Hansa Pharma” īsteno izšķirošo ietekmi vairākos meitas komercsabiedrībās visā Latvijas Republikas teritorijā: SIA „Eviņa Liepāja”, SIA „Baltijas aktivitāte”, SIA „Retējs 1”, SIA „Gaisma- Plus”, SIA „Sirova”, SIA „Jūrmalas aptieka”, SIA „Rozes aptieka”, SIA „Bulduru aptieka 1”, SIA „Aromalatfarm”, SIA „RIELA”, SIA „Brasas aptieka”, SIA „Elta”, SIA „Kuldīgas Lielā aptieka”, SIA „Vecā aptieka”, SIA „Jēkabpils meža aptieka”, SIA „Aptieka Inčukalns”, SIA „Aura-Aptieka”, SIA „BRIEŽA APTIEKA”. Meitas komercsabiedrībām piederošās aptiekas darbojas ar „Ģimenes aptieka” zīmolu.

2. SIA „PĀVILA APTIEKA - 1” darbības veidi saskaņā ar statūtiem ir medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība, kosmētikas un tualetes piederumu mazumtirdzniecība, farmaceitisko izstrādājumu, medicīnisko un ortopēdisko preču vairumtirdzniecība.

SIA „PĀVILA APTIEKA - 1” ir reģistrēta 1(viena) aptiekas licence, adrese: Aleksandra Čaka iela 49, Rīga, licences Nr. Ap-831/1.

3. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto: „Tirgus dalībnieku apvienošanās ir „tāds stāvoklis, kad (..) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (..) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem (..)”.

(*)

Tādējādi tiek veikta apvienošanās Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

(*)

4. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar Noteikumu IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

Saskaņā ar 2006.gada pārskata informāciju SIA „Hansa Pharma” neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*). SIA „Hansa Pharma” konsolidētais apgrozījums kopā ar meitas uzņēmumiem par 2006.gadu bija LVL (*). Savukārt SIA „PĀVILA APTIEKA - 1” kopējais neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*).

Starp SIA „Hansa Pharma” un SIA „PĀVILA APTIEKA - 1” 2006. gadā nav bijuši savstarpēji darījumi. Līdz ar to tiešo apvienošanās dalībnieku apgrozījums 2006.gadā, kas aprēķināts, ņemot vērā Noteikumu 13.punktu, bija LVL (*).

Lai gan tiešo apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums nerasniedz 25 miljonus latu, Konkurences padome secina, ka saskaņā ar Noteikumu 9. un 13.punktu, ir jāņem vērā apstākļi, ka SIA „Hansa Pharma” un SIA „Tamro”, atrodies Tamro Corporation izšķirošā ietekmē, ietilpst vienā uzņēmumu grupā, t.i., ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku. Konkurences padome ir konstatējusi, ka SIA „Hansa Pharma” ietilpst vienā grupā ar SIA „Tamro”, ņemot vērā, ka abi uzņēmumi atrodas AS Tamro Corporation koncerna izšķirošā ietekmē. SIA „Tamro” pilnībā pieder AS Tamro Corporation. SIA „Hansa Pharma” pamatkapitāla daļas pieder MediNord Oy, kas ir AS Tamro Corporation piederošs uzņēmums. SIA „Hansa Pharma” saistītais uzņēmums Latvijā, ņemot vērā tā piederību Tamro uzņēmumu grupai, ir arī SIA „Tamro MedLab”.

Līdz ar to, aprēķinot tirgus dalībnieku kopējo apgrozījumu, ir jāņem vērā arī SIA „Tamro” un SIA “Tamro MedLab” apgrozījums. SIA „Tamro” apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*).

Veicot galīgo kopējā apgrozījuma aprēķināšanu, atbilstoši Noteikumiem, tas pārsniedz 25 miljonu latu sliekšni. Līdz ar to izpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs un SIA „Hansa Pharma” pirms apvienošanās ir pienākums iesniegt Ziņojumu par apvienošanos Konkurences padomē.

5. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu, konkrētais preces tirgus, kurš tiek ietekmēts apvienošanās sakarā, ir *zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus*.

SIA „Hansa Pharma” Ziņojumā norāda, ka Konkurences padome savos pieņemtajos lēmumos attiecībā uz SIA „Hansa Pharma” apvienošanās paziņojumiem ir secinājusi, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus nosakāms attiecīgi tās pilsētas teritorijā, kurā reģistrētas aptiekas, kuras apvienošanās rezultātā nonāk SIA „Hansa Pharma” kontrolē. Ziņojumā atspoguļotās tirgus dalībnieku apvienošanās rezultātā tiek iegūta kontrole pār vienu aptieku Rīgas pilsētā.

Farmācijas likuma 36.panta otrā daļa un Ministra kabineta 05.03.2002. noteikumi Nr. 102 „Aptieku un aptieku filiāļu izvietojuma kritēriji” nosaka pieļaujamo aptieku skaitu noteiktā administratīvā teritorijā vai apdzīvotā vietā. Tā kā Rīgas pilsēta ir atsevišķa administratīva teritorija, tad Konkurences padome uzskata, ka minēto teritoriju var izdalīt kā atsevišķu konkrēto ģeogrāfisko teritoriju konkrētajā lietā.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus tiek noteikts kā Rīgas pilsētas teritorija, ņemot vērā to, ka apvienošanās rezultātā tiek iegādāta viena aptieka Rīgas pilsētā un šajā teritorijā piedāvājuma un pieprasījuma tendences, administratīvās un citas barjeras ir līdzīgas, kā arī konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir līdzvērtīgi visiem tirgus dalībniekiem. Konkurences padome secina, ka patērētāju rīcību, iegādājoties zāles, nosaka aptiekas pieejamības ērtums un tuvums. Zāļu iegāde notiek tajās vietās, kur norisinās patērētāju galvenās aktivitātes (dzīvesvieta, darbavietas tuvums).

Ievērojot to, ka patērētājiem Rīgas pilsētā esošās aptiekas nav atzīstamas par aizvietojamām ar citās administratīvajās teritorijās esošajām aptiekām, tad Rīgas pilsētas teritorija ir uzskatāma par atsevišķu konkrēto ģeogrāfisko tirgu saskaņā ar konkurences likuma 1.panta 3.punktu.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus lietā ir *zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Rīgas pilsētas teritorijā*.

6. Pavisam Rīgas pilsētā uz 20.02.2008. pēc Latvijas Republikas Veselības ministrijas Zāļu valsts aģentūras mājas lapā www.zva.gov.lv publicētā Licencēto aptieku saraksta bija izsniegtas licences 296 aptiekām (ieskaitot slēgta tipa aptiekas un aptiekas, kuru darbība ir apturēta).

Konkurences padome, vadoties no iepriekš izvērtētajām līdzīgām apvienošanās lietām¹, secina, ka konkrētais tirgus veidojas no vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām, neiekļaujot konkrētajā tirgū slēgta tipa aptiekas, jo slēgta tipa aptiekās ir aizliegts izplatīt medikamentus fiziskajām personām.

No 296 aptiekām Rīgas pilsētā ir 282 vispārēja jeb atvērta tipa aptiekas. SIA „Hansa Pharma” piešķirtas 30 aptieku licences (ieskaitot 1 licenci, kuras darbība uz laiku apturēta). Tādā veidā SIA „Hansa Pharma” pēc aptieku skaita ir 10,64% no Rīgas pilsētas vispārēja jeb atvērta tipa aptieku skaita.

Saskaņā ar Zāļu valsts aģentūras 12.06.2007. vēstulē Nr. 4-4/528 sniegto informāciju pēc tās rīcībā esošās informācijas nav iespējams atlasīt realizācijas apgrozījumus tikai Rīgas pilsētā. Pilsētu aptieku dati par zāļu apgrozījumu ir iesniegti un atspoguļoti ar attiecīgās aptiekas filiālēm. Konkurences padomes 25.07.2007. lēmuma Nr. 91 6.punktā ir konstatēts, ka šis apgrozījums ir nenozīmīgs.

1. Rīgas pilsētas vispārējā tipa aptieku zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2006.gadā bija LVL 62 647 212,19.

2. SIA „Hansa Pharma” vispārējā tipa aptieku zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2006.gadā bija LVL (*).

¹ Konkurences padomes 25.11.2005. lēmuma Nr.71 6.punkts, Konkurences padomes 13.06.2007. lēmuma Nr.62 6.punkts (www.kp.gov.lv).

3. SIA „PĀVILA APTIEKA – 1” vispārējā tipa aptieku zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2006.gadā bija LVL (*).

Līdz ar to, apvienošanās rezultātā iegūstot kontroli pār 1 (vienu) aptieku no 282 vispārējām jeb atvērta tipa aptiekām Rīgas pilsētā, SIA „Hansa Pharma” tirgus daļa Rīgas pilsētā būs mazāka par 10% (*).

Tādā veidā secināms, ka apvienošanās dalībnieku tirgus daļa zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgos Rīgas pilsētā pēc apvienošanās nesasnies dominējošā stāvokļa robežu (40%) sliksni, kas saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta pirmo daļu ir viens no dominējošā stāvokļa konstatēšanas kritērijiem. Tādā veidā konkurences struktūra attiecīgajā konkrētajā tirgū netiek izmainīta, jo apvienošanās rezultātā viens tirgus dalībnieks nomaina otru, būtiski neietekmējot tirgus daļas konkrētajā tirgū, kā arī nesamazinot konkurenci.

Konkurences padome secina, ka SIA „Hansa Pharma” neradīsies vai nenostiprināsies dominējošs stāvoklis lietā definētajā konkrētajā tirgū, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgū Rīgas pilsētā.

Izvērtējot konkurences apstākļus konkrētajos tirgos, Konkurences padome secina, ka nav nepieciešama konkrētāka tirgu ietekmes novērtēšana pēc apjoma (zāļu realizācijas latos un vienībās), jo minētā darījuma rezultātā neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgos.

Vienlaicīgi šajā lietā tika izvērtēts, kā minētā apvienošanās ietekmēs situāciju zāļu vairumtirdzniecības tirgos, t.i., vai šajos tirgos šīs apvienošanās rezultātā neradīsies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, vai arī būtiski netiks samazināta konkurence, jo pēc Zāļu valsts aģentūras mājas lapā pieejamās informācijas SIA „Tamro” tirgus daļa zāļu vairumtirdzniecības tirgū 2006.gada pirmajā pusgadā bija 25%. Tā kā apvienošanās rezultātā SIA „Tamro” tirgus daļas pieaugums vairumtirdzniecības tirgū no apvienošanās būs nenozīmīgs, tad tas neietekmēs situāciju konkrētajos tirgos. Līdz ar to Konkurences padome secina, ka zāļu vairumtirdzniecības tirgos neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis un netiks būtiski samazināta konkurence zāļu vairumtirdzniecības tirgū.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otrās daļas 1.punktu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanos, kas paredzēta SIA „Hansa Pharma” iegūstot izšķirošo ietekmi pār SIA „PĀVILA APTIEKA – 1”.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme